

Spis treści

Wstęp	11
Rozdział I. Determinanty. Uwarunkowania procesów i rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych obiektów dla szkolnictwa wyższego	13
I.1. Zarys historii i typologia architektury szkół wyższych	14
I.1.1. Zarys historii architektury szkół wyższych	14
I.1.2. Typologia obiektów i kampusów szkolnictwa wyższego	21
I.2. Kontekst procesu wzrostu ilości i przemian jakościowych inwestycji szkolnictwa wyższego w Polsce po 2004 r.	25
I.2.1. Zmiana ustroju (1989 r.) początkiem dynamicznych zmian w szkolnictwie	25
I.2.2. Struktura przestrzenna i demograficzna szkolnictwa we współczesnej Polsce	27
I.2.3. Oddziaływanie uniwersytetu na miasto i jego społeczeństwo	28
I.2.4. Rewitalizacja/suburbanizacja: rola uczelni w przemianie struktury miast	29
I.2.5. Szkolnictwo wyższe, jako jeden z priorytetów UE	30
I.2.6. Finansowanie z budżetu UE nowej polskiej infrastruktury dla szkolnictwa wyższego kluczowym czynnikiem inwestycyjnego boomu	33
I.2.7. Architektura szkół wyższych a zmiany współczesnego świata	34
I.2.7.1. Misja szkół, nowe idee w pedagogice i ich wpływ na architekturę	34
I.2.7.2. Wyzwania wobec nauki, szkolnictwa wyższego i jego infrastruktury ...	42
I.2.7.3. Współczesny człowiek i społeczeństwo w aspekcie zmian cywilizacji	44
I.3. Uwarunkowania polityczne i formalnoprawne oraz ich wpływ na inwestycje szkolnictwa wyższego	46
I.3.1. Kryzys planowania przestrzennego w Polsce	46

I.3.2 Wpływ uwarunkowań formalnoprawnych wynikających z ustawy Prawo zamówień publicznych: tryb wyboru projektów i projektantów oraz tryb realizacji zamierzeń inwestycyjnych przez uczelnię	48
I.3.2.1. Zarys historii i stan obecny uregulowań prawnych w zakresie twórczych prac projektowych w zamówieniach publicznych.....	48
I.3.2.2. Ciągłość procesu twórczego oraz nadzór autorski	50
I.3.2.3. Zarys postulowanego przebiegu procesu zamówienia dokumentacji projektowej dla uczelni publicznych.....	51
I.3.2.4. Praktyka realizacyjna – wybór ścieżki procesu inwestycyjnego	52
I.3.2.5. Praktyka realizacyjna – podstawowe problemy przy przetargach.....	54
I.3.3. Uczelnia jako zleceniodawca. Specyfika inwestora oraz strategia uczelni i jej wpływ na jej wymiar przestrzenny	55
I.4. Wpływ idei zrównoważonego rozwoju na architekturę szkolnictwa wyższego	58

Rozdział II. Jakość rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych obiektów dla publicznego szkolnictwa wyższego

II.1. Kryteria oceny obiektów szkolnictwa wyższego i ich zespołów	71
II.1.1. Wstęp	71
II.1.2. Przegląd metodologii	73
II.1.3. Zdefiniowanie procesów wpływających na efekt architektoniczny	75
II.1.4. Ocena przygotowania inwestycji	76
II.1.5. Dostępność danych do oceny kampusów uczelni wyższych.....	79
II.1.5.1. Ankiety dla uczelni wyższych (2015) – wyniki.....	79
II.1.5.2. Potwierdzenie zebranych przez autora informacji od uczelni wyższych....	83
II.1.5.3. Dane pozyskane od projektantów.....	86
II.1.5.4. Dane pozyskane z publikacji	86
II.1.5.5. Dane pozyskane podczas wyjazdów studialnych.....	87
II.1.6. Uzasadnienie wyboru kampusów opisanych w niniejszej pracy	87
II.2. Ocena jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych obiektów dla publicznego szkolnictwa wyższego. Wielokryterialna metoda oceny inwestycji	88
II.2.1. Ocena w zakresie planowania, zagospodarowania przestrzennego i oddziaływania na środowisko. Skala miasta i dzielnicy, powiązania kampusu z otoczeniem i teren kampusu.....	90
II.2.2. Ocena: kryteria architektoniczne – formalne i funkcjonalno-użytkowe	100
II.2.3. Ocena: kryteria techniczno-instalacyjne.....	107
II.2.4. Ocena: kryteria psychologiczne i behawioralne	109
II.2.5. Ocena: kryteria społeczno-ekonomiczne	113

II.3. Przykłady składowych ocen jakościowych.....	117
---	-----

Rozdział III. Europejskie kampusy w budowie..... 119

III.1. Analiza europejskich kampusów punktem odniesienia do oceny ich polskich odpowiedników.....	119
---	-----

III.1.1. Vienna University of Economics and Business (WU), Wiedeń, Austria	120
III.1.2. École polytechnique fédérale de Lausanne (EPFL), Lozanna. Szwajcaria	127
III.1.3. Kampusy w Innsbrucku (UIBK/MUI), Austria	137
III.1.4. Sztokholm – zielone miasto akademickie. Karolinska Institutet (KI)	144
III.1.5. Włochy: Mediolan – współczesne realizacje dla szkół wyższych	152
III.1.5.1. Università Bocconi	153
III.1.5.2. Politecnico di Milano (POLIMI).....	160
III.1.6. Hiszpania: Barcelona – kampusy szkół wyższych	164
III.1.6.1. Uniwersytet Pompeu Fabra (UPF)	164
III.1.6.2. Zona Universitaria UPC/UB. Barcelona Knowledge Campus	170
III.1.6.3. Universitat Politècnica de Catalunya. Kampus	174
III.2. Podsumowanie i wnioski	177

Rozdział IV. Polskie kampusy w budowie.....179

IV.1. Analiza współczesnych polskich kampusów uczelni wyższych	179
IV.1.1. Kampus Morasko Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.....	180
IV.1.2. Kampus 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie...	189
IV.1.3. Bałtycki Kampus Uniwersytetu Gdańskiego w Gdańsku-Oliwie	208
IV.1.4. Białystok i jego kampusy	216
IV.1.4.1. Politechnika w Białymstoku	217
IV.1.4.2. Uniwersytet Białostocki (UWB)	223
IV.1.5. Warszawskie kampusy i nowe obiekty uczelniane	237
IV.1.5.1 Uniwersytet Warszawski i jego inwestycje.....	238
V.1.5.2 Kampus Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (WUM)	268
IV.1.5.3 Inwestycje Politechniki Warszawskiej.....	276
IV.1.6. Dzielnic akademicka w Katowicach	283
IV.1.7. Kampus Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.....	294
IV.1.8. Kampus Politechniki Wrocławskiej we Wrocławiu	303
IV.1.9. Miasteczko akademickie w Lublinie.....	312
IV.1.10. Kampus Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (UMK)	319
IV.1.11 Obiekty szkół wyższych w Świętokrzyskiem.....	326
IV.1.11.1 Kampus Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (UJK)	327
IV.1.11.2 Kampus Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach.....	334

IV.1.12. Uniwersytet Rzeszowski (UR).....	340
IV.1.13. Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny (ZUT) w Szczecinie.....	350
IV.1.14. Łódź – współczesne obiekty szkolnictwa wyższego.....	356
IV.1.14.1. Uniwersytet Łódzki.....	356
IV.1.14.2. Politechnika Łódzka (PŁ)	364
IV.1.14.3. Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi (ASP Łódź)	372
IV.1.15. Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach	375
IV.2. Podsumowanie i wnioski	380
Rozdział V. Wyniki analiz.....	387
V.1. Uwarunkowania wynikające z prawa zamówień publicznych, tj. tryb wyboru projektanta, i ich wpływ na efekty inwestycji pod względem uzyskanej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych.....	387
V.1.1. Analiza ilościowa dotycząca sposobu wyłonienia projektantów obiektów szkolnictwa wyższego w okresie 2004–2018.....	387
V.1.2. Analiza porównawcza efektów jakościowych rozwiązań architektonicznych dla wybranych obiektów uczelni wyższych w zależności od typu zamówienia publicznego na projekt.....	388
V.2. Uwarunkowania wynikające z sytuacji planistycznej i ich wpływ na efekty inwestycji pod względem uzyskanej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych.....	395
V.2.1. Sytuacja planistyczna	395
V.2.2. Planowanie ad hoc i brak ładu przestrzennego kampusów.	398
V.2.3. Negatywny efekt przenoszenia kampusów z centrów miast na przedmieścia.	399
V.2.4. Przestrzeń publiczna kampusów.....	401
V.3. Uwarunkowania wynikające ze stopnia wdrożenia idei zrównoważonego rozwoju i ich wpływ na efekty inwestycji pod względem uzyskanej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych.....	401
V.4. Analiza porównawcza efektów jakościowych rozwiązań architektoniczno-urbanistycznych wybranych kampusów uczelni wyższych polskich i zachodnioeuropejskich przy użyciu wielokryterialnej metody oceny.....	404
V.5. Odpowiedzi na pytania badawcze	410
V.5.1 Skala przemian ilościowych w zakresie inwestycji szkół wyższych	410
V.5.2 Jakość współczesnej polskiej architektury szkół wyższych.....	412
V.5.3 Efekt wykorzystania funduszy UE dla architektury szkół wyższych	412
V.5.4 Wpływ uwarunkowań zewnętrznych na architekturę szkół wyższych.....	413

Rozdział VI. Podsumowanie pracy	417
Rozdział VII. Postulaty na przyszłość	423
Rozdział VIII. Zestawienie inwestycji obiektów szkolnictwa wyższego zrealizowanych w latach 2004–2018 lub będących w realizacji	427
Rozdział IX. Bibliografia	457
O autorze	467

Nauka odgrywa fundamentalną rolę w tworzeniu cywilizacji, a „dążenie do poznania prawdy i przekazywanie wiedzy z pokolenia na pokolenie jest szczególnie szlachetną działalnością człowieka”. Ramy przestrzenne nauki tworzą obiekty i kampusy uczelni wyższych, stanowiąc istotny element miast. Książka ta omawia zmiany, jakie w zakresie architektury i urbanistyki polskich publicznych uczelni wyższych zaszły w początkach XXI w., po wstąpieniu Polski do UE. W książce zebrano i usystematyzowano wiedzę na temat polskich inwestycji uczelnianych powstałych w latach 2004–2018. Można w niej odnaleźć odpowiedzi na pytania, jaka jest (i dlaczego), a jaka być powinna architektura szkół wyższych.

Na początku książki omówiono uwarunkowania dla współczesnej polskiej architektury szkolnictwa wyższego (rozdział I). Aby zbadać jakość architektoniczną i urbanistyczną inwestycji szkolnictwa wyższego, w rozdziale II autor omawia i ustala kryteria oceny, które w rozdziale III i IV zostaną zastosowane do analiz wybranych europejskich kampusów (jako tło i punkt odniesienia) oraz ich polskich odpowiedników. V rozdział przedstawia na bazie wcześniejszych rozdziałów wnioski dotyczące efektów inwestycji w szkolnictwie wyższym i potwierdza tezy autora. Dalej znalazło się podsumowanie (VI) oraz spis postulatów (VII), których realizacja może pomóc osiągnąć cel nadrzędny: promowanie przez polskie uczelnie, w ślad za uczelniami europejskimi, wysokiej jakości architektury w zgodzie z ideami rozwoju zrównoważonego. Zrównoważony rozwój powinien być bowiem istotnym elementem misji uczelni